

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A Színművészeti Tanács elutasította az „1514”-et*

Forrás:

Új Nemzedék

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Idő

1921

Személy

Bp.

1921. 11. 6

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (1)

A Színművészeti Tanács elutasította az „1514”-et

Ambrus Zoltán saját felelősségére adatta elő — Szász Károly és a kormánybiztos nyilatkozata

Evtizedek óta élénk vita folyik arról, van-e létjogosultsága a Nemzeti Színház igazgatója mellőkinvezett dramaturgtestületnek, melyet a kommün után Színművészeti Tanács gyűjtőnév alatt ismét felújított a kultuszminisztérium. A drámabírálok ellen folytatott harcban a színház igazgatói, munkájuk szabadságának nézőpontjából, súlyos érveket csoportosítottak beavatkozásaik ellen. Többnyire érvényt is szereztek felfogásuknak s a dramaturgok az utóbbi időben már erősen megnyirbált jogkörrel működtek. Inkább csak véleményező szerepük volt, megbírálták a benyújtott darabot, az igazgató azonban szabadon határozott s olyan művet is előadhatott, melyről dramaturgjai egyhanguan elutasító szakvéleményt adtak.

A gyakorlatban, úgy látszik, nem vált be a drámabírálok jogkörenek megszükitése, mert a Színművészeti Tanácsot újból vétőjoggal ruházta fel a miniszter. Ha a tanács bármelyik író munkáját, bármilyen okból színpadképtelennek, előadhatatlan-

nak minősíti, akkor az igazgató bárhogyan biznék is a darab sikerében, kénytelen magát alávetni az ítéletnek. A tanács tehát tulajdonképpen felettes hatósága a Nemzeti Színház igazgatójának, ezzel szemben a tanács minden előadás felelősségében osztozik az igazgatóval.

Október végén mutatta be a Nemzeti Színház Hevesi Sándornak, ahosszu évek óta hiányzik irodalmi rendezőjének „1514” című történelmi színművét, mely természetesen szintén megfordult a Színművészeti Tanács asztalán. Színházi és irodalmi körökben élénken foglalkoznak azzal a kiszivárgott hírral, mely szerint a tanács egyhanguan elutasító álláspontja helyettesítette Hevesi darabjával szemben. A darab Ambrus Zoltán igazgató felelősségére mégis színre került és mindenben igazolta a tanács véleményét, mely irodalmi és színpadi szempontból egyformán reménytelennek tartotta a dráma előadását.

Hevesi drámájával szemben, függetlenül a Színművészeti Tanács véleményétől, a bemutató sajtója is el-

utasító magatartást mutatott. A sajtóhoz csatlakozott azután a közönség is s az „1514” alig néhányszor töltötte meg a Nemzeti Színház termét. A tanács szakvéleménye tehát mindenben igazolódott, a Nemzeti Színház haszontalan munkát végez, társulatának legjobb erői heteken keresztül hiába áldozták idejüket a darab próbáira s kárbavesztett a költséges diszlevezés is.

A Nemzeti Színházat az állam pénzen, súlyos ráfizetéssel tartják fenn és Hevesi Sándor dramatizált regényeinek előadásánál csakugyan sürgősebb feladatok várnak első színházunkra, melynek műsorából munk s a világirodalom több nélkülözhetetlen remekműve. És végül is újra felmerül a kérdés, mi szükség van akkor dramaturgra, tanácsra, ha nyilvánvalóan világos esetekben sem méltányolják ítéletét.

Munkatársunk felkereste ebben az ügyben az ügyben való ügyben sászár Elemér egyetemi tanárt, a Színművészeti Tanács elnökét, aki kérte, hogy tekintsünk el nyilatkozatától. Szász Károly, a képviselőház volt elnöke, a tanács tagja közvetkezőket volt szíves mondani:

— Kedvetlenül nyilatkozom ebben az ügyben. Annyit azonban elárulhatok, hogy mi csakugyan meg-

ráltuk Hevesi Sándor darabját is s azt úgy művészi, mint pénzügyi szempontból egyhanguan előadhatatlannak minősítettük. Vétőt azonban nem mondtunk, megelégedtünk azzal, hogy ítéletünket közöltük Ambrus Zoltánnal, a Nemzeti Színház igazgatójával, aki azután véleményünkkel szemben saját felelős-

ségére mégis előadatta a darabot. Sajnos, a tanács álláspontja az egész vonalon igazolást nyert.

Ífi Wlassics Gyula báró, az átmeneti színházak kormánybiztosa ezt mondta:

— A színház műsorát Ambrus Zoltán határozza meg, mint a színház művészeti igazgatója. A Színművészeti Tanácsnak csak vétőjoga van, amellyel ez esetben nem él. Véleményem szerint Hevesi darabja csakugyan olyan színvonalas irodalmi mű, melynek előadása elől alig térhetett volna ki a Nemzeti Színház.